

Антикризове управління – напрями розвитку на регіональному рівні

Б.К. Зеленський, к.т.н., О.П. Молчанова

Харківська національна академія міського господарства

61002 Україна, м. Харків, вул. Революції, 12

Глобальна фінансова криза 2008 року поставила перед урядами світових держав питання про спроможність їх управлінських систем своєчасно та ефективно реагувати на виникаючі зміни в світовій ринковій кон'єктурі.

Необхідність антикризового управління в умовах нестабільних світових процесів розвитку незаперечний факт, отже, першочерговим завданням є визначення концепції антикризового управління. В класичному розумінні аргументи антикризового управління пускаються в хід коли фінансові ресурси підприємства, установи і т. ін. вже майже вичерпані (загроза банкрутства). Необхідно змінити підхід до антикризового управління в бік – забезпечення умов які запобігають вичерпанню ресурсів.

Визначенням що відображає сутність антикризового управління є наступне – антикризове управління це система управління яка має комплексний, системний характер, налаштована на запобігання або усунення несприятливих умов розвитку завдяки використанню всього потенціалу сучасного менеджменту, розробки і реалізації спеціальних програм стратегічного спрямування.

Антикризове управління повинно обіймати всі стадії розвитку кризового процесу, його профілактику, запобігання і подолання. При такому підході повинен бути налагоджений дієвий управлінський механізм усунення виникаючих проблем до того, як вони набудуть характеру безповоротності.

Про необхідність комплексного підходу до рішення кризових явищ свідчить той факт, що кризи різних типів як ланки одного ланцюга, втрата цілісності однієї ланки (загострення факторів однієї з криз) спонукає виникнення факторів інших типів кризи. Суть сучасних механізмів антикризового управління полягає у впровадженні системи методів попереднього діагностування загрози банкрутства і своєчасному проведенні

фінансового оздоровлення організацій, що забезпечує її вихід із кризового стану.

Розробка ефективних антикризових дій неможлива без концептуальної державної антикризової програми. Завданням на найближчу перспективу є розробка та урядове затвердження антикризової програми України, яка повинна стати базовим документом для появи, а в деяких випадках набуття юридичної чинності регіональних антикризових програм.

На регіональному рівні антикризова програма має бути частиною «соціального контракту». Під соціальним контрактом розуміють узгодження інтересів основних суб'єктів української економіки (органи влади, бізнес, населення), тобто розмежування їх економічних і соціальних функцій. Соціальний контракт націлений на регулювання умов виробництва і використання регіональних ресурсів розвитку, з чітко прописаними правилами гри. Взаємні обов'язки регіональних органів влади, бізнесу і населення здатні значно розширити джерела виконання своїх соціально-економічних функцій.

Окрім програми необхідно звернути увагу на кадрову підготовку антикризових менеджерів, які були б здатні ефективно функціонувати на ринку. Досвід сусідньої країни Росії свідчить, що підготовка управлінських кадрів за кордоном очікуваних дивідендів не приносить, бо реальні соціально-економічні умови країн СНГ специфічні: ринкова економіка лише формується, традиції господарювання теж в перехідному стані. Отже західні орієнтири розвитку бізнес-середовища потребують значного адаптування до наших умов. Зараз необхідним є відродження вітчизняної школи управлінських кадрів.